

LÄHETTÄJÄ:

18.10.2023

Kuopion Länsirannan kylät ry, LYT**VASTAANOTTAJA:**

Kuopion kaupunki
Kaupunginhallitus, Kaupunginkanslia
PL 228, 70101 KUOPIO
kirjaamo@kuopio.fi

JAKELU:**-Kaupunginhallituksen jäsenet:**

pj Aleksi Eskelinen, Allu Koskinen, Tiina Kaartinen, Björn Cederberg, Miia Eskelinen-Fingerroos, Vuokko Hämäläinen, Kaisa Kantele, Hannu Kokki, Vesa Linnanmäki, Sallamaarit Markkanen, Pekka Niiranen

-Kaupunginhallituksen varajäsenet**-Kasvun ja oppimisen lautakunnan pj Tuula Savolainen****LAUSUNTO koskien 10.10.2023 kasvun ja oppimisen lautakunnan kokouksen kohta §80:****Von Wrightin vuokrapäiväkodin hankeselvitys: Varhaiskasvatuspalvelut**

Koko Kuopion Länsirannan aluetta tarkasteltuna lautakunnan päätös on sekä positiivinen että negatiivinen. Positiivista on, että esitys toisi alueelle kaivattuja päiväkotipaikkoja lisää ja helpottaisi päiväkotijärjestelyjä erityisesti niille perheillä, jotka asuvat Kaislastenlahden läheisyydessä. Sen sijaan Hirvilahti-Pulkonkoski - akselilla oleville perheille kaiken päiväkotitoiminnan keskittäminen Kaislastenlahteen toisi kohtuutonta lisäkuormaa pitkien etäisyyksien vuoksi. Haluamme siksi tuoda esille seuraavat näkökohdat, mitkä liittyvät Hirvilahden päiväkotiyksikön esitettyyn lakkauttamiseen vuokrapäiväkodin käyttöönoton jälkeen:

- 1. Varhaiskasvatuspalvelujen saavutettavuus heikentyy dramaattisesti Hirvilahti-Pulkonkoski -alueella.** Sulkemisen jälkeen valittavana olevien päiväkotien etäisyys Kuopion Länsirannan alueella olisi 51 km (etäisyys von Wrightin päiväkodilta Maaningalle). Tämä aiheuttaa merkittävän ympäristökuorman lasten kuljetusten toteuttamiseksi, mikä maaseudulla työskentelevän perheen osalta voi olla jopa 100 km päivittäin. On huomioitava, että etätyö on lisääntynyt merkittävästi, eikä läheskään kaikki vanhemmat käy Kuopiossa töissä. Pitkät päivittäiset ajomatkat ovat kalliita ja vähentävät oleellisesti perheiden yhteistä aikaa, millä voi olla merkittäviä sosiaalis-psykologisia vaikutuksia. Vakavinta tässä on se, että tämä vaikutus kohdentuu maantieteellisesti vain tietyille alueille, ja jättää siten selkeästi Hirvilahti-Kurolanlahti-Pulkonkoski -alueen perheet eriarvoiseen asemaan muihin Länsirannan alueen/Kuopion asukkaisiin verrattuna. On vaarana, että tuo lisäkuorma ja eriarvoisuus lisää myöhemmin mm. perhetyön tarvetta kunnassa. Nämä näkökohdat – sekä lasten kuljetuksen aiheuttama ympäristökuorma että pitkän päivittäisen kuljetusajan negatiiviset vaikutukset - on jätetty kyseisessä hankeselvityksessä huomioimatta.
- 2. Hirvilahden alueen elinvoimaisuuden kannalta päiväkodin sulkeminen olisi katastrofaalinen.** Kuten von Wrightin koulun yhteydessä on päästy käytännössä toteamaan, palveluiden tarjoaminen kasvattaa Kaislastenlahden alueen vetovoimaisuutta: 'lapsimäärän voimakas lisääntyminen alueella on ollut yllättävää'. Toisaalta tutkimuksellisesti on osoitettu (mm. Rökköläinen ym. KARVI-julkaisut 29:2022), että kyläkoulun sulkeminen heikentää alueen elinvoimaisuutta ja väestökehitystä. Hirvilahden koulun sulkemisesta on nyt kulunut reilut 2,5 vuotta ja kylä tekee parhaansa selvittääkseen jaloilleen tuosta henkisesti erittäin raskaasta menetyksestä, jonka kaupunki vielä toteutti kestävämmän tökeröllä tavalla. Päiväkodin sulkeminen olisi täysin päinvastainen päätös kuin mitä kyläkoulun sulkemisen

Kuopin Länsirannan kylät ry, LYT, osallistuu alueensa koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon eri organisaatioissa. LYT toimii alueensa kylien yhteistyöelimenä Kuopin kaupungin ja sidosryhmien välillä. Kuopion Länsirannan alueeseen kuuluu kuusi kylää: Haminalahti, Rytky, Kaislastenlahti, Lamperila, Niemisjärvi ja Hirvilahti.

jälkihoidon on kuntatasolla suositeltu toteutettavan: kaupungin tulisi ennemminkin tukea kylän vetovoimaisuuden ylläpitämistä kuin lyödä lyötyä uudelleen. Hirvilahden kyläkauppa – yksi toimialansa harvinaisuuksista Pohjois-Savossa – tuo erittäin merkittävän palvelulisän alueelle ja takaa myös polttoainejakelun ja RINKI-jätepalvelupisteen asukkaille. Päiväkodin sulkeminen vaarantaa selkeästi kaupan ja sen palveluiden jatkuvuuden alueella. Lisäksi päiväkodin lakkauttamispäätös olisi yksiselitteisesti ristiriidassa Kuopion kaupungin strategian kanssa, missä korostetaan mm. sitä, että 'lapset ovat etusijalla – täällä on hyvä kasvaa' tai että 'maaseutualueet ovat suuri rikkaus ja ne mahdollistavat erilaisia elämän tyylejä'. Päätöksen ajurina olleilla kunnan kustannussäästöillä on korkea hinta, jonka maksajiksi joutuvat Hirvilahti-Pulkonkoski-akselilla asuvat asukkaat.

- 3. Hirvilahti-Pulkonkosken alueen elinvoimaisuuden muut haasteet.** Päiväkodin sulkeminen Hirvilahdessa tuntuu ajatuksellisesti erittäin raskaalle menetykselle myös muiden aluetta koskevien haasteiden valossa. Näitä haasteita ovat mm. seuraavat:
- **Junnunmäen tuulivoimapuisto:** jos tuulivoimapuisto toteutuu, se mitä suurimmalla todennäköisyydellä vaikuttaa negatiivisesti myös sen lähialueiden houkuttelevuuteen potentiaalisena muuttoalueena uusille asukkaille ja perheille, tuoden lisätaakka vetovoiman ja asuinmukavuuden vähenemiselle. Junnunmäen 34 suunniteltua tuulivoimalaa sijaitsevat 2-7 km etäisyydellä monista kyliemme (Niemisjärvi, Hirvilahti, Leinonlanlahti, Kurolanlahti, Pulkonkoski) keskuksista ja asukkaidemme asuinsijoista.
 - **Niemisjärven ja Lamperilan kylätalojen kohtalo:** Mainitut kylätalot ovat purku-uhan alla. Mikäli taloille ei löydy lunastajia, talot tullaan purkamaan, mikä olisi todellinen takaisku alueen asukkaiden vapaa-ajan mahdollisuuksille ja yhteisöllisyydelle.
 - **Kuopion Länsirannan alueen ulkopuolisuus pitäjäraatitoiminnasta.** Yhdistyksemme teki keväällä 2023 kuntalaisaloitteen, missä esitimme selvitettäväksi, mitä mahdollisuuksia Kuopion Länsirannan alueella olisi tulla osalliseksi pitäjäraatitoiminnassa. Saamamme vastauksen mukaan (22.6.2023) strategiajohtaja Sirpa Lätti-Hyvönen viittasi uuteen, keväällä 2024 päätettäväksi tulevaan aluekehittämisen malliin, jossa kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia tarkastellaan myös uusien mahdollisten pitäjäraatien perustamisen kannalta. Toivomme, että myös meitä Kuopion Länsirannan asukkaita tullaan kuulemaan näitä aluekehittämisen malleja synnytetessä niin, ettemme jatkuvasti jää resurssoinnissa alakynteen muihin Kuopion maaseutualueisiin verrattuna.

Näihin näkökohtiin nojautuen esitämme, että Kuopion Kaupunginhallitus esittäisi vielä Kasvun ja oppimisen palvelualueelle vakavasti harkittavaksi mm. niiden toimintojen tehostamista, millä pystyttäisiin turvaamaan päiväkotitoiminnan/perhepäivähoidon jatkuvuus Hirvilahdessa myös uuden von Wrightin vuokratähtäimisen käyttöönoton jälkeen. Kyse on nykyisellään noin 20 % päiväkodin asiakaspaikoista ja palvelusta, joka on avainasemassa Hirvilahti-Kurolanlahti-Pulkonkoski -alueen elinvoimasta. Hankeselvityksessä on mainittu, että palvelualue olisi aloittanut kohdennetun perhepäivähoidon rekrytoinnin Eteläisen maaseudun, Länsirannan ja Hiltulanlahden alueella 1.6.2023, sen sijaan päätöksessä tuo rekrytointi oli mainittu aloitetun vain Kurkimäen ja Rytlyn alueella. Olisi tärkeää, että kaikki mahdollisuudet perhepäivähoidon turvaamiseksi tällä alueella pystytään kartoittamaan. Tarjoamme mielellämme tarvittaessa myös omat kanavamme käyttöön potentiaalisten toimijoiden löytämiseksi. Lienee myös edelleen selvittämisen arvoista, mitä mahdollisuuksia vaikkapa yksityisellä palveluntarjoajalla olisi jatkaa päiväkotitoimintaa nykyisissä Hirvilahden päiväkodin tiloissa.

Tämän lausunnon yhteyshenkilönä on Anja Lapveteläinen, p. 0405231886, alapinen@gmail.com.

Yhteistyöterveisin,
Kuopion Länsirannan kylät ry:n, LYT, puolesta
Tuomo Eskelinen, pj.

Anja Lapveteläinen, varapj.

Kuopin Länsirannan kylät ry, LYT, osallistuu alueensa koskevaan suunnitteluun ja pyrkii vaikuttamaan päätöksentekoon eri organisaatioissa. LYT toimii alueensa kylien yhteistyöelimenä Kuopion kaupungin ja sidosryhmien välillä. Kuopion Länsirannan alueeseen kuuluu kuusi kylää: Haminanlahti, Rytty, Kaislastenlahti, Lamperila, Niemisjärvi ja Hirvilahti.